

Kõrghariduse hindamise nõukogu esimees, professor Hanno Sillamaa peab oluliseks süsteemset õpetust.

RAIGO PAJULA

Majandusõpe on hinnatud

Tallinna Tehnikaülikooli ja Concordia Ülikooli majandusõppekavad on riiklikult tunnustatud, kui haridusminister kiidab heaks esimesed akrediteerimisotsused. Erakõrgkooli Lex majanduseriala jättis kõrghariduse hindamise nõukogu akrediteerimata.

Nõukogu esimehe, professor Hanno Sillamaa selgitusel võivad Tallinna Tehnikaülikool ja Concordia Ülikool anda majanduses bakalaureuseõpet seitse aastat, siis peavad nad taas laskma õppekavasid hinnata. "Mõlemad kõrgkoolid said täieliku akrediteeringu – seega tunnustab riik nende väljaantud majandusdiplomeid," ütles Sillamaa.

Eesti Ameerika Ärikolledž sai nõukogu otsusel tingliku akrediteeringu, mis kehtib kaks aastat. "Kooli tegevuses leiti olulisi puudusi, kuid neid on võimalik kõrvaldada," märkis Sillamaa. Kolledž peab kahe aasta jooksul taotlema uut hindamist.

Lex tegutseb edasi

"Nõukogu otsustas ärikolledžile tinglikult anda õiguse diplomi-, mitte bakalaureuseõppeks, mida kool ise taotles," lisas Sillamaa. Kooli külastanud ekspertkomisjon nentis, et ärikolledž pakub pigem rakenduslikku kui akadeemilist haridust.

Sotsiaalteaduste Rakendusliku Kõrgkooli Lex majandusõpetuses leidis rahvusvaheline ekspertkomisjon väga tõsiseid puudusi. Sillamaa sõnul mainisid eksperdid, et ei ole varem üheski riigis sarnast majandusõppekava näinud. Komisjon hindas viletsaks ka õppekeskkonda – koolis on vaid venekeelne raamatukogu väheste erialaraamatutega, õppematerjale napib, arvutipark on vananenud, infolevi häiritud.

"Lexi majandusteaduskonda siiski ei suleta," kinnitas Sillamaa. Kõrgkoolil on aasta aega oma õpetuse taset parandada. Kui õppekava jääb ka teisel katsel akrediteerimata, võib haridusminister koolitusloa ära võtta.

Ekspertkomisjonid on tänaseks hinnanud ka Tartu Ülikooli, Põllumajandusülikooli ja Eesti Kõrgema Kommertskooli majandusõppekavasid. Sillamaa sõnul teeb hindamisnõukogu nende kohta otsuse kuu aja jooksul.

"Niipea, kui akrediteerimisotsused jõustuvad, avaldame need oma koduleheküljel internetis – otsuses on kokkuvõtlikult kirjas iga kõrgkooli majandusõpetuse tugevad ja nõrgad küljed," lubas Sillamaa.

Esimesena kuulutati 1995. aasta septembris välja majandusõppekavade akrediteerimine. Kuue kuu jooksul esitasid kõrgkoolid eneseanalüüsi aruande. Seejärel moodustati rahvusvahelised, kolme- kuni viieliikmelised eks-

pertkomisjonid. Iga komisjon külastas nelja päeva jooksul kaht kõrgkooli ja koostas nende kohta aruande.

Lõpliku otsuse akrediteerimise kohta tegi 12-liikmeline hindamisnõukogu, kuhu kuuluvad kõrgkoolide, teadlaste, tööandjate ja avalikkuse esindajad. Pooled neist on rektorite nõukogu, pooled haridusministeeriumi määratud.

"Meie otsused tuginevad ekspertide hinnangutele ja soovitudele," kinnitas Sillamaa. Ekspertid hindasid õppekava ja –korraldust, õppekeskkonda ja –vahendeid, sedagi, kuidas nõustatakse –juhendatakse ja hinnatakse üliõpilasi. Oluliseks peeti õppejõudude tööd, tudengkonna suhtumist õpingutesse ja kõrgkooli ellu.

Sillamaa sõnas, et hindamisel järgiti küll kõrgharidusstandardit, mis protsessi alguses oli kõigest projekt, kuid näpuga järege ei veetud. "Ükski kõrgkool ei jäänud ega jää akrediteerimata üksnes seepärast, et seal ei õpeta nõutud hulk kraadiga õppejõude," kinnitas Sillamaa. Ta tõdes, et on tõepoolest raske öelda, kes on parem õppejõud – kas poliitökonoomika doktor aastast 1970 või äsja mõne välisülikooli lõpetanud magistrand. Ekspertid nentisid mõne kõrgkooli puhul, et kvalifikatsioon on küll kõrge, aga vananenud – kraadid on ammu omandatud. Tähelepanu juhi õppejõule, kel vanust üle 80 aasta.

Sillamaa kogemusel ei ole põhjust

kahelda välisekspertide, kelle hulgas oli nii lätlasti–leedulasi kui soomlasti, prantslasti ja itaallasi, kompetentsuses. "Haridus ei ole kolkalik, vaid rahvusvaheline," rõhutas professor. "Kui keegi väidab, et meie hariduses on "eriolukord", peidab ta õpetuse nõrku külgi."

Hindamine on katkestatud

Detsembris alustati ka õpetajakoolituse akrediteerimist, kuid tänaseks on õppekavade hindamine peatatud. "Kuni ei looda hindamiskeskust, kel oleks õigus käsutada raha, palgata inimesi ja korraldada akrediteerimist, ei saa me jätkata," ütles Sillamaa, kes ise juhib hindamisnõukogu tasuta.

"Meile lubati, et hindamiskeskus luuakse 1. jaanuaril, kuid seni pole seda tehtud," rääkis Sillamaa. Ta avaldas kartust, et viivitamine venitab õppekavade hindamise teab kui pikale.

Sillamaa rõhutas, et kõrghariduse hindamine on vajalik nii kvaliteedi tagamiseks Eestis kui sellekski, et meie kõrgkooli diplomiga oleks võimalik ka välismaal tööd saada. Reeglina tunnustavad riigid vastastikku diplomeid kokkulepetega. "Usaldatakse aga ikkagi sellise riigi haridust, kus toimib kvaliteedi kontroll nii kõrgkoolis endas kui riigis," ütles Sillamaa.

PILLE LIIMAL